

**DYREKTOR
REGIONALNEGO ZARZĄDU GOSPODARKI
WODNEJ WE WROCŁAWIU
PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA WODNEGO
WODY POLSKIE**

WR.RZŚ.4360.87.2021.NR

URZĄD MIEJSKI SULECHÓW		Nr 4156	RGOK	OR
B	WPŁYNEŁO			SK
ZB	KANCLARIA OGÓLNA			ZP
AZ	I. zał 18. 02. 2022			IZO
PW				ZPB
GKS	podpis przyj.		podpis dekret	
SG	AW	USCISO	BR	RP
	PI	SM	PR	OS

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 4 i ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 i 2389; dalej ustawa ooś) oraz art. 106 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), nawiązując do wniosku Burmistrza Sulechowa z dnia 20 października 2021 r., znak: GKR.6220.43.2021.MG, po przeanalizowaniu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z załącznikami, w tym raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej raport) wraz z uzupełnieniami, złożonego przez Pełnomocnika Inwestora - Pana Tomasza Palimagę,

postanawiam

uzgodnić realizację przedsięwzięcia pn. „Przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne w procesie granulowania w granulatorze na terenie istniejącej Wytwórni Mas Bitumicznych STRABAG Infrastruktura Południe Sp. z o.o. w miejscowości Sulechów przy ul. Rozwojowej 11 na działce nr 229/10, gmina Sulechów-Miasto, obręb 1” i określám następujące warunki:

I. Na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia należy podjąć następujące działania:

1. Do prac transportowych wykorzystywać wyłącznie sprzęt sprawny technicznie.
2. W celu zminimalizowania poziomu emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego, stale prowadzić kontrole stanu technicznego maszyn i urządzeń pracujących na terenie Zakładu.
3. W przypadku zaobserwowania wycieku substancji ropopochodnych, niezwłocznie zidentyfikować źródło wycieku i je zabezpieczyć, a zebrany materiał umieścić, np. w szczelnym, izolowanym od podłoża pojemniku zabezpieczonym przed wpływem czynników atmosferycznych.
4. Tankowanie granulatora prowadzić w wyznaczonych miejscach wyposażonych w sorbenty do neutralizacji ewentualnych wycieków, na utwardzonym, uszczelnionym podłożu.
5. Przetwarzać do 100 000 Mg/rok odpadów destruktu asfaltowego - do 50 000 Mg/rok w instalacji produkującej mieszanki (instalacja do przetwarzania odpadów nr 1) oraz do 50 000 Mg/rok w instalacji do przetwarzania odpadów nr 2 (w granulatorze) przetwarzającej odpady na destruktu asfaltowy.

6. Procesy produkcji mas bitumicznych oraz granulowania należy prowadzić w sposób niepowodujący powstawania ścieków przemysłowych.
7. Odpady powstające na etapie realizacji segregować i składować w wydzielonych miejscach, w sposób uniemożliwiający ich negatywny wpływ na środowisko gruntowo-wodne, do momentu ich przekazania firmom zewnętrznym.
8. Odpady przewidziane do przetworzenia (odpady destruktu asfaltowego) magazynować w sposób uporządkowany, w wydzielonym miejscu na terenie Zakładu.
9. Odpady niebezpieczne powstające na etapie eksploatacji należy magazynować selektywnie w zamkniętych, szczelnych i oznakowanych pojemnikach lub innych opakowaniach odpornych na działanie składników umieszczanych w nich odpadów, zlokalizowanych w wyznaczonym miejscu o utwardzonym podłożu, zabezpieczonych przed rozwiewaniem, pyleniem, wpływem opadów atmosferycznych i dostępem osób postronnych. Wyżej wymienione odpady należy przekazywać wyspecjalizowanym podmiotom gospodarczym posiadającym zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie poszczególnych typów odpadów.
10. Odpady inne niż niebezpieczne powstające na etapie eksploatacji należy gromadzić selektywnie, w wydzielonych miejscach, w sposób zabezpieczający przed dostępem osób niepowołanych i niepowodujący zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego do czasu odbioru przez upoważnione jednostki.
11. Powstały produkt - destruktu asfaltowy podawać bezpośrednio na hałdę lub do podstawionego kontenera - w zależności od zapotrzebowania.

II. Przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia nie stwierdzam konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy ooŚ.

UZASADNIENIE

Burmistrz Sulechowa pismem z dnia 20 października 2021 r., znak: GKR.6220.43.2021.MG, wystąpił do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia pn. „Przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne w procesie granulowania w granulatorze na terenie istniejącej Wytwórni Mas Bitumicznych STRABAG Infrastruktura Południe Sp. z o.o. w miejscowości Sulechów przy ul. Rozwojowej 11 na działce nr 229/10, gmina Sulechów-Miasto, obręb 1”. Do ww. pisma dołączono m.in. kserokopię wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz raport. Pismem z dnia 24 listopada 2021 r., znak: WR.RZŚ.4360.87.2021.NR Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu zwrócił się do Pełnomocnika Inwestora o przedstawienie stosownych wyjaśnień do przedłożonego raportu. Ww. wyjaśnienia wpłynęły do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu w dniu 20 grudnia 2021 r. (skorygowane pismo wpłynęło w dniu 17 stycznia 2022 r.).

Planowane przedsięwzięcie, na podstawie § 2 ust. 1 pkt 47 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
tel.: +48 (71) 337 88 00 | faks: +48 (71) 328 50 48 | e-mail:
wroclaw@wody.gov.pl

Planowane przedsięwzięcie będzie polegało na przetwarzaniu odpadów destruktu asfaltowego klasyfikowanych pod kodami odpadów 17 01 81 oraz 17 03 02 w procesie granulowania w instalacji przetwarzania odpadów nr 2 (w granulatorze) na terenie funkcjonującej Wytwórni Mas Bitumicznych (dalej WMB), która znajduje się przy ul. Rozwojowej 11 na działce nr 229/10, gmina Sulechów-Miasto, obręb 1. W ramach przedsięwzięcia zwiększeniu ulegnie także ilość odpadów destruktu asfaltowego przetwarzanych w znajdującej się na terenie Zakładu instalacji nr 1 (instalacja do wyrobu mas bitumicznych).

Przedsięwzięcie zlokalizowane zostanie na terenie antropogenicznie przekształconym - na terenie istniejącego Zakładu. Wokół Zakładu znajdują się głównie tereny użytkowane gospodarczo, tereny kolejowe, tereny ogródków działkowych oraz tereny nieużytków. Powierzchnia Zakładu wynosi ok. 1,97 ha. W związku z realizacją inwestycji nie zajdzie konieczność wycinki drzew. Planowana inwestycja nie będzie miała znaczącego wpływu na różnorodność biologiczną. Nie będą wykonywane nowe tereny utwardzone, zatem nie zmieni się także powierzchnia odwadniana. W odległości ok. 180 m od granicy działki inwestycyjnej przepływa ciek Sulechówka.

Zakład znajduje się na terenie, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwalony przez Radę Miejską w Sulechowie uchwałą nr XXXIV/323/2002 z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu 1 miasta Sulechów i części gminy Sulechów obręb Brzeziny k. Sulechowa, zgodnie z którym jest to teren zabudowy przemysłowo-składowej i magazynowej.

W ramach przedsięwzięcia nie będą prowadzone żadne prace budowlane ani ziemne. Zmianie nie ulegnie obecne zagospodarowanie terenu Zakładu. Przedsięwzięcie będzie polegało na przywiezieniu na teren Zakładu instalacji przetwarzania odpadów nr 2 (mobilnego granulatora) i prowadzeniu w nim przetwarzania odpadów. Pozostanie to bez wpływu na obecne funkcjonowanie Zakładu, ponieważ granulator stanowi niewielkie, samodzielne urządzenie, pracujące niezależnie od prowadzonej obecnie w Zakładzie produkcji mas bitumicznych. Natomiast instalacja do wyrobu mas bitumicznych (instalacja do przetwarzania odpadów nr 1) jest instalacją istniejącą i nie dojdzie do zmiany jej lokalizacji w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Jest to instalacja wolnostojąca. Przetwarzanie odpadów w obu instalacjach prowadzone będzie niezależnie. Instalacja WMB, jak obecnie pracować będzie do 2 000 h/rok. Instalacja pracuje głównie w porze dziennej, lecz w sytuacji wysokiego zapotrzebowania pracować może również w nocy.

Przy wjeździe na teren Zakładu odpady zostaną zważone na wadze samochodowej w celu ich ewidencji. Po przywiezieniu, odpady zostaną wyładowane za pomocą koparko-ladowarki i w ten sposób przetransportowane do miejsc magazynowania. Przywożone na teren WMB odpady destruktu asfaltowego przeznaczone będą głównie do przetworzenia. Zbieranie odpadów będzie miało miejsce jedynie w przypadku, gdy nastąpi konieczność przekazania ich nadmiaru do innej wytwórni. Należy zatem przyjąć, że magazynowane na terenie Zakładu odpady destruktu asfaltowego przeznaczone będą zarówno do przetwarzania, jak i zbierania. Tym samym ilość odpadów przewidywanych do zbierania wynosi do 100 000 Mg/rok. Odpady destruktu magazynowane będą w sposób selektywny, w wydzielonych i właściwie oznakowanych kodami odpadów miejscach magazynowania, zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych oraz przed rozprzestrzenianiem się odpadów poza te miejsca.

W wyniku przetwarzania odpadów destruktu asfaltowego w instalacji przetwarzania odpadów nr 1 otrzymywane są i nadal będą pełnowartościowe masy bitumiczne. Zwiększenie ilości przetwarzanych odpadów destruktu asfaltowego w WMB nie spowoduje zwiększenia ogólnej ilości produkowanych mas - pozwoli jedynie na zmniejszenie ilości surowców wykorzystywanych do produkcji. Odpady destruktu

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
tel.: +48 (71) 337 88 00 | faks: +48 (71) 328 50 48 | e-mail:
wroclaw@wody.gov.pl

asfaltowego będą dozowane do mieszalnika zastępując częściowo kruszywo oraz bitum. Zwiększy się zatem moc przerobowa instalacji WMB w zakresie ilości przetwarzanych odpadów, lecz ogólna wielkość produkcji pozostanie na dotychczasowym poziomie. W instalacji nie zajdą żadne zmiany technologiczne. Po realizacji przedsięwzięcia zwiększy się dopuszczalna ilość przetwarzanych w instalacji do przetwarzania odpadów nr 1 odpadów destruktu asfaltowego z dotychczasowych 20 000 Mg/rok do 50 000 Mg/rok.

W wyniku przetwarzania odpadów destruktu asfaltowego w instalacji przetwarzania odpadów nr 2 (w granulatorze) otrzymywany będzie produkt - destruktu asfaltowy, który wykorzystywany będzie do produkcji mas bitumicznych w przedmiotowym Zakładzie lub w innych, w zależności od zapotrzebowania. Przetwarzanie odpadów w procesie granulowania nie będzie powodować powstawania nowych odpadów. Odpady przetwarzane będą w ramach procesu R5, R12 oraz R13. Instalacja ta pracować będzie wyłącznie w porze dziennej. Silnik instalacji zasilany będzie olejem napędowym, którego zużycie szacowane jest na ok. 0,28 l/tonę, co przy planowanym przetworzeniu do 50 000 Mg odpadów/rok daje zapotrzebowanie do ok. 14 m³ ON/rok. Granulator ze względu na mobilny charakter, w razie zapotrzebowania przewożony będzie w inne miejsce, lecz każdorazowo gdy zostanie przywieziony na teren przedmiotowego Zakładu, będzie uprzednio zatankowany i gotowy do pracy. Ze względu na pojemność zbiornika na paliwo wynoszącego 300 l, w razie potrzeby granulator tankowany będzie z istniejącego na terenie Zakładu zbiornika na olej napędowy. Otrzymany w instalacji nr 2 destruktu asfaltowy podawany będzie na taśmociąg, który będzie podawał gotowy produkt bezpośrednio na hałdę lub do podstawionego kontenera w razie takiego zapotrzebowania. Z uwagi na skład destruktu oraz przeznaczenie do użytkowania w warunkach oddziaływania czynników atmosferycznych, nie przewiduje się powstawania szkodliwych dla środowiska gruntowo-wodnego odcieków. Wydajność nominalna instalacji do przetwarzania odpadów nr 2 (granulatora) wynosi do 250 Mg/h, wydajność rzeczywista dla procesu granulowania odpadów destruktu asfaltowego wyniesie średnio 100 Mg/h.

Po realizacji przedsięwzięcia na terenie zakładu zachodzić będzie przetwarzanie do 100 000 Mg/rok odpadów destruktu asfaltowego - do 50 000 Mg/rok w instalacji produkującej mieszanki (instalacja do przetwarzania odpadów nr 1) oraz do 50 000 Mg/rok w instalacji do przetwarzania odpadów nr 2 (w granulatorze) przetwarzającej odpady na destruktu asfaltowy.

Etap realizacji inwestycji nie wiąże się z żadnymi pracami ziemnymi lub budowlanymi. Ewentualne odpady remontowo-budowlane, jakie powstaną w trakcie realizacji zostaną zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego przed wyciekiem substancji ropopochodnych (smarów, paliw, olejów) na etapie realizacji zapewnione zostanie dzięki utrzymywaniu pojazdów w sprawności i dobrym stanie technicznym. Na terenie Zakładu znajdują się pojemniki zawierające sorbent. W przypadku zaobserwowania wycieku substancji ropopochodnych z pojazdów transportujących granulator, wyciek zostanie zabezpieczony i usunięty za pomocą środków absorbujących, a zanieczyszczony sorbent przed odbiorem będzie magazynowany w szczelnym, oznaczonym pojemniku. W trakcie prowadzenia prac budowlanych oraz instalacyjnych nie pojawi się konieczność odwodnienia terenu, nie będą również prowadzone żadne prace mogące wpływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych. W przypadku likwidacji planowanego przedsięwzięcia oddziaływania będą podobne do oddziaływań występujących podczas jego realizacji.

Funkcjonowanie przedsięwzięcia będzie wiązało się z wykorzystywaniem wody na cele bytowe pracowników. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nie zwiększy się zatrudnienie w Zakładzie, w związku z tym zapotrzebowanie na wodę i ilość powstających ścieków pozostaną bez zmian w stosunku do stanu obecnego. Zakłada się, że ilość ścieków bytowych będzie równa ilości pobieranej wody na cele sanitarne,

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
tel.: +48 (71) 337 88 00 | faks: +48 (71) 328 50 48 | e-mail:
wroclaw@wody.gov.pl

a tym samym ilość odprowadzanych ścieków przy zatrudnieniu na poziomie 10 pracowników wyniesie ok. 0,9 m³/dobę. Ścieki bytowe kierowane są i nadal będą do zbiornika bezodpływowego. Procesy produkcji mas bitumicznych oraz granulowania odbywają się bez użycia wody, zatem w trakcie eksploatacji przedsięwzięcia nie będą powstawały ścieki przemysłowe. Wody opadowe lub roztopowe odprowadzane są i nadal będą poprzez separator substancji ropopochodnych sprzężony z osadnikiem na podstawie stosownego porozumienia do kanalizacji deszczowej innego podmiotu. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia nie wiąże się ze zwiększeniem ilości powstających na terenie przedsięwzięcia wód opadowych lub roztopowych - nie zmieni się powierzchnia odwadniana.

W związku z eksploatacją zbiorników na surowce półpłynne (np. bitum) prowadzone są i nadal będą działania mające na celu wykluczenie wycieku i zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. Zbiorniki wykorzystywane do gromadzenia ww. surowców charakteryzują się starannym wykonaniem i wysoką jakością potwierdzoną certyfikatami. Ponadto, aby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo w pobliżu instalacji znajduje się pojemnik z sorbentem. Gdyby pojawiło się rozszczelnienie lub wyciek, zostanie on natychmiast zabezpieczony.

Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia nie spowoduje zmian w charakterystyce lub ilości wytwarzanych w Zakładzie odpadów. Przykładowe rodzaje wytwarzanych w Zakładzie odpadów to: odpady żwiru lub skruszone skały inne niż wymienione w 01 04 07, odpady w postaci pyłów i proszków inne niż wymienione w 01 04 07, odpady powstające przy oczyszczaniu i płukaniu kopalin, bitum, odpady tworzyw sztucznych, odpady spawalnicze, mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych, opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone, sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (szmaty, ściereki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02, metale żelazne, żelazo i stal, itp. Magazynowanie wytworzonych w Zakładzie odpadów odbywa się i będzie się odbywać jedynie do czasu uzbierania odpowiedniej masy odpadów do przekazania. Odpady po zebraniu odpowiednich ilości będą przekazywane do przetworzenia lub unieszkodliwienia odbiorcom posiadającym odpowiednie zezwolenia. Wszystkie odpady są i nadal będą magazynowane selektywnie w miejscach magazynowania odpadów. Odpady niebezpieczne są magazynowane w miejscu z ograniczonym dostępem osób nieupoważnionych. Wszystkie rodzaje odpadów są magazynowane na utwardzonym podłożu, a miejsca ich magazynowania są oznaczone i opisane.

Projektowana inwestycja zlokalizowana będzie na obszarze zlewni jednostki planistycznej gospodarowania wodami - jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Sulechówka o kodzie PLRW60001715729. Zgodnie z zapisami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967) - JCWP została wyznaczona jako naturalna część wód o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny. Dla JCWP określono odstępstwo - przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (2021 r.) - ze względu na brak możliwości technicznych. Przedmiotowy obszar inwestycji znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 68 o kodzie PLGW600068, która charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i dobrym stanem chemicznym. JCWPd została oceniona jako niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy. Planowana inwestycja nie znajduje się na obszarze Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Planowana inwestycja znajduje się poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi. Teren inwestycji nie znajduje się w obrębie strefy ochronnej ujęcia wody i nie znajduje się na terenach objętych obszarowymi formami ochrony przyrody, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, 1718, z 2022 r. poz. 84). W obszarze oddziaływania inwestycji nie ma ujęć wód będących w ewidencji Wód Polskich.

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
tel.: +48 (71) 337 88 00 | faks: +48 (71) 328 50 48 | e-mail:
wroclaw@wody.gov.pl

Lokalizacja, rodzaj i parametry planowanego przedsięwzięcia oraz odległość Zakładu od granic Rzeczypospolitej Polskiej, eliminują możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W celu zagwarantowania zastosowania zakładanych rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ planowanej inwestycji na środowisko gruntowo-wodne w sentencji określono niezbędne warunki realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Zastosowanie zaproponowanych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz właściwa organizacja prac, a także przestrzeganie nałożonych warunków realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia zapewnią niezbędną ochronę środowiska wodnego - można zatem stwierdzić, iż planowana inwestycja nie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.

Biorąc powyższe pod uwagę, postanowiono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 77 ust. 7 ustawy o oś. na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie.

[Signature]
Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
Zastępcą Dyrektora
Rafał Błaszczyk

Sprawę prowadzi:

Wydział Zarządzania Środowiskiem, Natalia Raróg, tel. (71) 33-78-864, email: natalia.rarog@wody.gov.pl

Otrzymują:

1. Burmistrz Sulechowa (z prośbą o powiadomienie pozostałych stron postępowania)

Plac Ratuszowy 6

66-100 Sulechów

Do wiadomości:

1. Pan Tomasz Palimąka

ul. Szyb Walenty 32

41-700 Ruda Śląska

2. RZŚ aa

Dyrektor

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław

tel.: +48 (71) 337 88 00 | faks: +48 (71) 328 50 48 | e-mail:

wroclaw@wody.gov.pl